

SOCIALINĖS FOBIJOS KLAUSIMYNO (SPIN) LIETUVIŠKOS VERSIJOS VADOVAS

Socialinės fobijos klausimynas (SPIN)

Socialinės fobijos klausimynas (SPIN) skirtas socialinio nerimo intensyvumui įvertinti (Connor et al., 2000). Klausimyną sudaro trys poskalės, kuriomis matuojami pagrindiniai socialinio nerimo simptomai: **(1) baimės** poskalė (6 teiginiai, pavyzdžiui, „Labai bijau būti kritikuojamas“), **(2) vengimo** poskalė (7 teiginiai, pavyzdžiui, „Vengiu veiklos, kurioje būnu dėmesio centre“), **(3) fiziologinių reakcijų** poskalė (4 teiginiai, pavyzdžiui, „Labai nemėgstu nurausti kitiems matant“). Pildant šį klausimyną asmens prašoma pažymėti, kiek konkretus sunkumas jam buvo būdingas per pastarąją savaitę. Teiginiai vertinami skalėje nuo 0 iki 4, kur 0 reiškia „Visiškai ne“, 4 – „Ypatingai“. Originalios SPIN instrumento versijos vidinio skalės suderintumo rodiklis labai geras (*Cronbach* $\alpha = 0,94$), atskirų baimės, vengimo ir fiziologinių reakcijų poskalių vidinio suderintumo rodiklis *Cronbach* α varijavo nuo 0,80 iki 0,91 (Connor et al., 2000). Metodikos patikimumas, vertinant jo stabilumą laike, pakankamai aukštas ($r = 0,89$, $p < 0,01$). SPIN metodikos konstrukto validumas, konvergentinis ir diskriminantinis validumas yra geras, klausimynas gali būti naudojamas tiek klinikinėms, tiek neklinikinėms imtims (Connor et al., 2000).

SPIN yra atviros prieigos instrumentas, kurio naudojimui ar vertimui į kitas kalbas autorių sutikimas nėra reikalingas.

SPIN metodikos lietuviškos versijos psichometriniai duomenys

Lietuvišką SPIN versiją rengė prof. E. Kazlauskas ir I. Tilvikaitė (2008). SPIN metodika buvo adaptuota tyrime, kuris sudarytas iš dviejų etapų – pirmajame tyrimo etape dalyvavo 175 tyrimo dalyviai ($M = 19,14$), o antrame tyrimo etape – 100 dalyvių ($M = 20,28$) (Želviene et al., 2012). Visų SPIN instrumento teiginių vidinio suderintumo rodiklis *Cronbach* $\alpha = 0,88$, poskalių (baimės, vengimo, fiziologinių reakcijų) *Cronbach* α varijavo nuo 0,68 iki 0,76. SPIN metodikos pakartotinio testavimo patikimumas po savaitės buvo pakankamas ($r = 0,85$, $p < 0,01$). Kvedaraitės ir kt. tyrime (2019) gauti panašūs skalės (*Cronbach* $\alpha = 0,88$) ir poskalių (*Cronbach* α varijavo nuo 0,70 iki 0,77) vidinio suderintumo rodikliai. SPIN vidutinis įvertis tyrimo imtyje buvo 16,49 ($SD = 9,66$), baimės poskalės vidurkis buvo 5,31 ($SD = 3,46$), vengimo poskalės vidurkis – 5,78 ($SD = 4,27$), fiziologinių reakcijų poskalės vidurkis – 5,44 ($SD = 3,39$).

SPIN metodikos administravimas

SPIN metodiką gali naudoti psichikos sveikatos specialistai: gydytojai ir psichologai. Naudojant SPIN metodiką būtina laikytis Tarptautinių ir Lietuvos testų naudojimo reglamentų (ITC, 2013; LPS, 2014) ir profesinės (medikų/psichologo) etikos reikalavimų. Klausimynas gali būti naudojamas moksliniuose tyrimuose ir praktikoje siekiant įvertinti asmens socialinio nerimo intensyvumą.

Klausimynui užpildyti pakanka 5-10 minučių. Rezultatų skaičiavimas užtrunka iki 5 min.

SPIN įverčių skaičiavimas

Metodiką sudaro trys poskalės ir bendras įvertis.

SPIN **baimės poskalę** sudaro: 1, 3, 5, 10, 14, 15 teiginiai.

SPIN **vengimo poskalę** sudaro: 4, 6, 8, 9, 11, 12, 16 teiginiai.

SPIN **fiziologinių reakcijų poskalę** sudaro: 2, 7, 13, 17 teiginiai.

Psichotraumatologijos centras

Vilniaus universitetas, Psichologijos institutas

Poskalių įvertinimas yra poskalei priskiriamų teiginių įverčių suma – kuo didesnis įvertis, tuo stipresnis poskalės simptomų išreikštumas. Bendras skalės įvertis – visų teiginių suma. Bendras skalės įvertis gali varijuoti nuo 0 iki 68. Remiantis SPIN metodikos rezultatais yra išskiriamos trys socialinio nerimo grupės pagal socialinio nerimo išreikštumą:

- **žemo** nerimo grupė (ŽNG) (SPIN įvertis – nuo 0 iki 7);
- **vidutinio** nerimo grupė (VNG) (SPIN įvertis – nuo 7 iki 26);
- **aukšto** nerimo grupė (ANG) (SPIN įvertis – nuo 26 iki 68).

Jeigu kiltų kokių nors klausimų dėl SPIN metodikos lietuviškos versijos naudojimo, prašome kreiptis į Vilniaus universiteto Psichotraumatologijos centrą (M. K. Čiurlionio g. 29, 203 kab., LT-03100, Vilnius), el.paštas: psichotraumatologija@fsf.vu.lt.

Literatūra

Connor, K. M., Davidson, J. R. T., Churchill, L. E., Sherwood, A., Foa, E., Weisler, R. H. (2000). Psychometric properties of the Social Phobia Inventory (SPIN). *The British Journal of Psychiatry*, 176(4), 379-386. <https://doi.org/10.1192/bjp.176.4.379>

International Test Commission (2001). *International Guidelines for Test Use*, *International Journal of Testing*, 1(2), 93-114. https://doi.org/10.1207/S15327574IJT0102_1

Kvedaraite, M., Zelviene, P., Elklit, A., & Kazlauskas, E. (2020). The role of traumatic experiences and posttraumatic stress on social anxiety in a youth sample in Lithuania. *Psychiatric Quarterly*, 91, 103-112. <https://doi.org/10.1007/s11126-019-09684-7>

Lietuvos psichologų sąjunga (2014). Testų naudojimo reglamentas. *Parengė LPS Psichologinio įvertinimo komitetas*.

Želvienė, P., Kazlauskas, E., Tilvikaitė, I., & Tuskenytė, D. (2012). Studentų patiriamo socialinio nerimo ir taikomų įveikos strategijų pokyčiai per vienerius metus. *Tiltai*, 3 (60), 55-64. <https://www.lituanistika.lt/content/42376>

SOCIALINĖS FOBIJOS KLAUSIMYNAS (SPIN)

Prašome pažymėti, kiek šios problemos jums buvo būdingos **per pastarąją savaitę**. Prašome pažymėti **tik vieną skaičių** prie kiekvieno teiginio ir atsakyti į visus klausimus.

		<i>Visiškai ne</i>	<i>Truputį</i>	<i>Iš dalies</i>	<i>Labai</i>	<i>Ypatingai</i>
1.	Bijau vadovų ar žmonių, kurie turi didelį autoritetą.	0	1	2	3	4
2.	Labai nemėgstu nurausti kitiems matant.	0	1	2	3	4
3.	Mane gąsdina vakarėliai ir panašūs renginiai.	0	1	2	3	4
4.	Vengiu kalbėti su žmonėmis, kurių nepažįstu.	0	1	2	3	4
5.	Labai bijau būti kritikuojamas.	0	1	2	3	4
6.	Vengiu kai kurių užsiėmimų ar bendravimo su žmonėmis, nes nenoriu būti sugėdintas.	0	1	2	3	4
7.	Jaučiuosi labai nesmagiai, jeigu suprakaituoju kitiems matant.	0	1	2	3	4
8.	Vengiu eiti į vakarėlius.	0	1	2	3	4
9.	Vengiu veiklos, kurioje būnu dėmesio centre.	0	1	2	3	4
10.	Mane gąsdina bendravimas su nepažįstamais žmonėmis.	0	1	2	3	4
11.	Aš vengiu kalbėti viešumoje.	0	1	2	3	4
12.	Padaryčiau viską, kad išvengčiau kritikos.	0	1	2	3	4
13.	Nemėgstu, kai esant kitų draugijoje, ima „daužytis“ širdis.	0	1	2	3	4
14.	Bijau ką nors daryti, jei žinau, kad kas nors gali mane stebėti.	0	1	2	3	4
15.	Viena didžiausių mano baimių yra būti sugėdintam ar pasirodyti kvailai.	0	1	2	3	4
16.	Vengiu bendravimo su vadovais ir žmonėmis, kurie turi didelį autoritetą.	0	1	2	3	4
17.	Jaučiuosi labai nesmagiai, jei imu drebėti ar virpėti kitų akivaizdoje.	0	1	2	3	4

DĖKOJAME, KAD SKYRĖTE LAIKO ATSAKYTI Į PATEIKTUS KLAUSIMUS